

Slutrapport med erfarenheter från Skatteverkets kontroll av nagelvårdsbranschen

Innehåll

1	Sammanfattning.....	2
2	Bakgrund	2
3	Genomförande	2
4	Resultat i siffror	3
5	Iakttagelser i utredningarna.....	3
5.1	Bristfälliga underlag och kommunikation	3
5.2	Oredovisade intäkter och löner	4
6	Slutsatser	6

1 Sammanfattning

Skatteverket genomförde från hösten 2019 och under 2020 en särskild kontroll av nagelvårdsbranschen.

Syftet var att undersöka om, och i så fall i vilken omfattning, branschen är utsatt för osund konkurrens samt att utveckla Skatteverkets kompetens för den här typen av utredningar.

Kontrollen omfattar 259 kontrollbesök. Knappt en tredjedel av företagen som besöktes påfördes kontrollavgifter om sammanlagt cirka 1 150 000 kronor.

Skatteverket gjorde även fördjupade utredningar av 50 företag, som misstänktes för att inte ha betalat sina skatter. Vid dessa skrivbordskontroller och revisioner upptäcktes oredovisade intäkter på sammanlagt cirka 24 170 000 kronor och oredovisade löner på sammanlagt cirka 17 800 000 kronor.

Utöver det fanns stora brister i företagens bokföring, större än i flera jämförbara kontant-handelsbranscher. Det var också vanligt att kunder betalade via Swish till företrädares eller anställdas privata bankkonton.

Med tanke på att en så pass stor andel av besökta företag har påförts kontrollavgifter och att endast ett fåtal av utredningarna inte resulterade i beskattningsändringar, får den riktade kontrollen anses vara mycket välmotiverad och att farhågan att branschen är utsatt för osund konkurrens är besannad.

2 Bakgrund

Under senare år har antalet företag och företagare inom branschen nagelvård ökat kraftigt. Salongerna erbjuder en rad olika behandlingar, till exempel nagelförlängning och nagellack med design. Många av salongerna utför även pedikyr.

Ökningen väcker farhågor om att branschen är utsatt för osund konkurrens, framför allt genom oredovisade intäkter och tillhörande oredovisade löner.

Pilotkontrollen gjordes för att undersöka om detta stämmer, och i så fall, i vilken omfattning. Det har även funnits inslag av kompetens- och metodutveckling.

3 Genomförande

Vid besöken kontrollerades kassaregister och personalliggare, det sistnämnda för de företag där en sådan ska föras. Urvalen var i flera fall riskbaserade, exempelvis att Skatteverket fått in tips eller att tidigare kontrollbesök väckt misstankar om att skatter inte betalats korrekt.

Utifrån vad som framkom vid kontrollbesöken gjordes ett urval av de 50 företag som sedan kontrollerades djupare. Det gjordes i form av skrivbordskontroller eller revisioner.

Genom att göra kontrollbesök och sedan komplettera med fördjupade utredningar har Skatteverket lyckats kontrollera fler företag totalt. Det har också bidragit till att mer träffsäkert kunna identifiera de företag det var mest lönt att utreda vidare.

4 Resultat i siffror

Totalt har Skatteverket genomfört kontrollbesök på 259 företag. Vid besöken har vi kontrollerat hanteringen av kassaregister på olika sätt; kundräkningar, kontrollköp, kvittokontroll, kassainventering och tillsyn. Vi har också kontrollerat att personalliggaren är korrekt förd för de företag som ska föra en sådan.

Av de 259 företagen fick 84 stycken kontrollavgift för att exempelvis försäljning inte hade registrerats eller att personalliggaren inte var förd för dagen. Det motsvarar 32 procent av de besökta företagen. Kontrollavgifterna som påfördes uppgick till cirka 1 150 000 kronor.

Skatteverket gjorde också fördjupade utredningar i form av revisioner eller skrivbordsutredningar av 50 företag, varav 30 revisioner och 20 skrivbordsutredningar.

Endast två av de 50 företagen fick inga ändringar alls av sin beskattning, vilket motsvarar fyra procent. De oredovisade intäkterna uppskattas till cirka 24 170 000 kronor, inklusive mervärdesskatt. De oredovisade lönerna uppskattas till cirka 17 800 000 kronor.

Ändringarna i beskattning avser inte mindre felaktigheter av typen oredovisade bilförmåner eller misstag i bokföringen, utan det handlar om oredovisade intäkter och löner.

I genomsnitt har företagen undanhållit 500 000 kronor var. Då de flesta är relativt små, flera är enskilda firmor utan anställda, samt utifrån den omsättning de redovisat bedömer Skatteverket att de undanhållna intäkterna är betydande.

5 Iakttagelser i utredningarna

Som angetts tidigare har endast två av 50 utredningar inte resulterat i beskattningsändringar. Felaktigheterna har berott på oredovisade intäkter och löner.

5.1 Bristfälliga underlag och kommunikation

I flera av utredningarna har bokföringen haft stora briser, i några fall saknats helt. Exempelvis har underlag till intäktsredovisningen saknats. Dessutom har det saknats kassaregister eller att det inte var anmält till Skatteverket. Personaliggare saknades också, eller fördes inte korrekt. Skatteverket har också hittat helt oregistrerade verksamheter utan någon bokföring.

Skatteverket bedömer att kvaliteten på räkenskaper och underlag är sämre i nagelvårdsbranschen än i andra branscher med hög risk, till exempel restaurangbranschen.

Flera av de kontrollerade företagen har saknat kassaregister eller inte alls varit registrerade för F-skatt och mervärdesskatt. Det kan bero på en sämre förståelse för, eller acceptans av lagar och regler, alternativt på sämre kunskap om vilka krav som ställs på bokföring. Det kan också bero på att branschen är yngre och därför ännu inte kontrollerats på samma sätt som exempelvis restaurangbranschen.

Skatteverket har också haft större problem att kommunicera än i andra branscher, vilket varit ett problem. I ett fall gick det inte att göra sig förstådd vid revisionsbesöket, de närvarande talade varken förståelig svenska eller engelska. Flera av företagen som utreddes har inte besvarat Skatteverkets förfrågningar eller förslag till beslut, vilket kan bero på bristande språkkunskaper.

5.2 Oredovisade intäkter och löner

Ungefär hälften av skrivbordsutredningarna avser utredningar av löner och arbetsgivaravgifter. Den andra hälften var integrerade utredningar av inkomstskatt, mervärdesskatt och även arbetsgivaravgifter. I utredningarna om löner efterfrågades givetvis personalliggaren och arbetskraften beräknades.

Swish-betalningar till privata konton har varit en viktig del av utredningarna om intäkter. I regel har det då inte enbart avsett företrädarna för verksamheten utan även personal, närstående med flera. Oredovisade Swish-betalningar verkar vara betydligt vanligare i dessa utredningar än för exempelvis restauranger och caféer, vilket kan bero på att en nagelbehandling har ett högre pris än exempelvis en dagens lunch.

Förutom Swish-inbetalningar hittades även många kontanta insättningar på privata bankkonton som tros vara oredovisade intäkter i nagelsalongerna.

Bokningskalendrar, manuella eller via Bokadirekt, har varit avgörande i flera av utredningarna. I en av revisionerna hade det granskade företaget cirka 5 000 fler bokningar i kalendern än vad som registrerats i kassaregistret. Det utgör ett belopp om cirka två miljoner kronor mer än den redovisade försäljningen.

I åtminstone en utredning fanns ett mycket stort antal kvitton med låga belopp i kassaregistrets journalminne, vilket bedöms vara ett sätt för att undanhålla intäkter genom att det registrerade beloppet är lägre än vad kunden faktiskt betalat.

Vidare har Skatteverket jämfört registrerade försäljningar enligt kontrollenheten mot uppgifter enligt Bokadirekt och mot erhållna Swish-inbetalningar på privata bankkonton. Ofta har beloppen på inbetalningar till det privata Swish-kontot stämt exakt överens med en bokning som gjorts av ett telefonnummer i kundregistret. Samtidigt som beloppet inte registrerats i kassaregistret.

Fyra nagelsalonger som utretts var helt oregistrerade verksamheter. Dessa har främst varit enskilda näringsidkare som arbetat hemifrån och inte varit registrerade hos Skatteverket. I de skrivbordsutredningar som gjordes har uppgifter från Facebook och Instagram varit väsentliga.

I de fördjupade kontrollerna har vi beräknat arbetskraftsbehovet och analyserat personalliggare. I de flesta fall har ett stort antal av de personer som fanns noterade i personalliggaren haft låga eller inga löner. Personalliggarna har även varit bristfälliga, exempelvis upprättade i efterhand eller att observerad personal inte har skrivits in.

Skatteverket upptäckte också att det fanns medarbetare som inte fick någon lön alls. Företagen uppgav ofta att dessa var praktikanter och att det fanns egna, ofta muntliga, praktikavtal. Endast i något fall påträffades personal på praktik via Arbetsförmedlingen.

Dessa personer har dock i många fall varit praktikanter under längre tid. Kunder har kunnat välja deras namn på Bokadirekt, de har haft samma pris för behandlingar som övriga anställda och de har arbetat ensamma utan handledning. Ibland har endast praktikanter varit inskrivna i personalliggaren under långa tider. De har därmed varit verksamma på samma sätt som övriga anställda.

I något fall har fusk med lönebidrag uppmärksammats samt att utbetalda löner till personalen återbetalats till företrädarens privata bankkonto. Något som känns igen från tidigare utredningar av nagelsalonger. Orsakerna till återbetalade löner är oklara, det kan röra sig om arbetskraftsexploatering eller utnyttjade identiteter.

Ytterligare en iakttagelse är att salongerna ofta byter företrädare för företaget och att personalen byter arbetsgivare, även till företag i en annan del av Sverige. Därför är det ibland oklart vilket företag Swish-inbetalningar på personernas privata bankkonton tillhör - det som granskas eller en helt annan verksamhet.

Personal kan även ha tagit emot Swish-inbetalningar på egna konton utan att några löner har redovisats för dem av det granskade företaget – är personerna då anställda i det företag som granskas eller driver de egen verksamhet och arbetar i flera olika nagelsalonger? Det kan i så fall jämföras med frisörer som hyr stolar.

Kontantbetalningarna minskar i samhället. I dessa utredningar finns nagelsalonger som inte tar emot kortbetalningar utan enbart kontanter och Swish. Vidare förekom det att personalen uppgav att kortterminalen varit trasig och kunder hänvisades till en bankomat. Kontanta betalningar är därmed fortfarande vanliga i branschen, och ett sätt att undanhålla intäkter.

Skatteverket har brottsanmält drygt 20 av företagen som granskades djupare. Dessutom har vi gjort flera anmälningar om felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen i åtta fall. Det visar på vikten att även granska uppgifter kring personalen.

Då samtliga utredningar inte är avslutade beräknas antalet anmälningar stiga.

6 Slutsatser

- Företagen i nagelvårdsbranschen är små, många helt utan anställda. I dessa kan redovisning och bokföring saknas helt.
- Både större och mindre verksamheter har större brister i bokföringen än andra branscher, som exempelvis restaurangbranschen.
- 32 procent av besökta företag har påförts kontrollavgifter, vilket tyder på att det är en problembransch.
- Stora brister i redovisningen av både intäkter och löner, sannolikt stor skillnad mellan faktiska och redovisade intäkter i förhållande till företagets storlek.
- Betalningar via Swish är vanligt, ofta till privata bankkonton.
- Många intressanta transaktioner sker på privata bankkonton, inte bara hos företrädare utan även hos personal och närstående. Svårigheten är dock att hitta vilka man ska förelägga.
- Anställda med låga eller inga löner samt egenupprättade ”praktikavtal” är vanligt förekommande.
- Flertalet av utredningarna har eller kommer att resultera i brottsanmälningar till Ekobrottsmyndigheten. Minst åtta anmälningar om felaktiga utbetalningar i välfärdssystemen har gjorts. Det visar att branschen är värd att granska även för andra myndigheter och att välfärdssystemen utnyttjas felaktigt.
- Det finns ett stort behov av att informera branschen om vilka regler som gäller.

Magnus Winberg, nationell samordnare för kontrollen